

Fylkesmannen i Vestfold

330.00

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

2004/104169
-270

Vår saksbehandler / telefon:
Miloslav Rozmara 33 37 24 28

Deres ref:

Vår referanse:
2004/7914
Arkivnr: 610

Vår dato:
07.01.2005

Høringsnotat om ny barnehagelov

Det vises til utsendte høringsnotat med svarfrist 10.01.2005. Fylkesmannen i Vestfold har valgt kun å kommentere de paragrafbestemmelser hvor man enten er uenig i høringsforslaget eller har utfyllende kommentarer:
Øvrige paragrafbestemmelser støttes.

Innledning:

Fylkesmannen i Vestfold opplever et stort fokus på barnehager gjennom barnehagereformen. Staten har økt virkemiddelbruken betydelig de siste årene for å få redusert foreldrebetalingen og for å få fart i utbyggingen. Fylkesmannen mener det ikke mangler på informasjon fra BFD og har således drevet aktivt informasjonsarbeid om reformen rettet mot kommunen som barnehagemyndighet i 2004. Dette arbeidet vil videreføres i 2005 med spesiell fokus på full barnehagedekning. Utfordringene vil først og fremst ligge hos kommunene og fylkesmannen i Vestfold spør seg om kommunene har tilstrekkelige ressurser og personell i forhold til det arbeid og de krav reformen forventer.

§ 1. Formål

Fylkesmannen i Vestfold foreslår følgende tilføyelser:

Den første setningen i bestemmelsen:

Barnehagen skal gjennom sin pedagogiske virksomhet gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

Vi vil hevde at dagens formålsparagraf er noe utydelig og generell. Det kan derfor kanskje være behov for å utvide denne. Formålsparagrafen bør utformes slik at barnehagens pedagogiske mandat kommer tydeligere fram.

Den andre setningen i bestemmelsen:

Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne og humanistiske grunnverdier.

Innføringen av kristen formålsparagraf i 1983 var gjenstand for store diskusjoner. I praksis har denne formålsbestemmelsen blitt håndtert uten store problemer. Samfunnsutviklingen har likevel endret seg siden den tid og man har fått mange barn fra ulike land og kulturer inn i våre barnehager, samtidig som mangfoldet i det norske barnehagesamfunnet har endret seg i takt med arbeidet mot full barnehagedekning. Fylkesmannen i Vestfold mener derfor det er naturlig å ta inn en bredere formulering av verdigrunnlaget.

§ 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Forslaget støttes.

Fylkesmannen ser at utkastet er mer åpen enn dagens bestemmelser om organisering. Dette vil kunne føre til økt behov for veiledning, ikke minst fra kommuneadministrasjonens side.

§ 7. Barnehageeiers ansvar

Fylkesmannen i Vestfold mener det bør utarbeides en veiledning for hva vedtekter skal/kan inneholde.

§ 15 i gjeldende barnehagelov har en egen bestemmelse om vedtekter. Dette er nå foreslått tatt bort.

Høringsnotat tar til orde for under § 7 at barnehageeier selv fastsetter vedtekter uten krav til annet innhold en at vedtektene skal gi opplysninger om hva som er av betydning for foreldrene/de foresattes forhold til barnehagen.

For nye foreldre vil det være vanskelig å vite hva som er ” av betydning for foreldrenes/foresattes forhold til barnehagen” før eventuelle situasjoner oppstår.

Dette gjelder også for nye eiere, slik at bortfall av bestemmelsen i verste fall kan være konfliktskapende.

I kommunens godkjenning av barnehager vil det kunne være noe utydelig på hvordan eier egentlig ønsker å drive sin barnehage dersom vedtektene ikke spesifikt inneholder opplysninger om driften. Vedtekter er samtidig et nyttig redskap for kommunene i forhold til tilsyn. For å få gjennomført gode og effektive tilsynsbesøk er det nyttig å vite ”mest mulig konkret” på forhånd.

§ 8. Kommunens ansvar

Fylkesmannen i Vestfold foreslår at det innføres en lovfestet individuell rett til barnehageplass.

Kommunen har i dag plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser. Fylkesmannen i Vestfold vil peke på at dette er en noe for upresis formulering, og mener at det bør vurderes å innføre **en individuell rett til barnehageplass** til alle som ønsker det så snart målet om full barnehagedekning er nådd.

Å lovfeste en individuell rett til barnehageplass var et av forslagene fra Kvalitetsutvalgets innstilling. Danmark, Sverige, Frankrike og Tyskland har allerede innført denne retten. Fylkesmannen mener at en individuell rett til barnehageplass vil styrke forbindelseslinjene mellom barnehage og skole. Barnehagen trenger ikke være obligatorisk, men i likhet med grunnskolen bør barnehager bygge på prinsippet om et sterkt og offentlig engasjement som inkluderer alle. Dette kan gjøres ved å gi barnet en rett til plass når de foresatte har meldt inn behovet og søkt om plass.

§ 9. Fylkesmannens ansvar

Fylkesmannen har etter gjeldende lov ansvar for å drive aktiv veiledning overfor kommunen som forvaltningsmyndighet og barnehageeier.

Fylkesmannen ser for seg en viktig framtidig rolle som pådriver, veileder og tilsynsinnsinstans. I en utbygd sektor er det også grunn til å forvente en økt satsing og større systematikk på kvalitativt innhold, resultat og utbytte av barnehageoppholdet for barn. Fylkesmannen regner med at dette vil være et viktig arbeidsområde også i forbindelse med implementering og oppfølging av ny rammeplan.

Fylkesmannen mener samtidig at bestemmelse om veiledning overfor eiere av virksomheter bør tas ut av denne paragrafen, og begrenses til veiledning av kommunen.

Ut fra foreliggende høringsnotat og ønske om tydeligere ansvarforhold mellom stat og kommune, mener vi at det er kommunen, som i kraft av sin rolle som barnehagemyndighet, også skal være den som er ansvarlig for veiledningen overfor andre eiere.

§ 18. Ledelse

Fylkesmannen støtter alternativ B om å lovfeste kravet til en daglig leder som har førskolelærerkompetanse.

Dette er nødvendig for å sikre barnehagepedagogisk kompetanse i ledelsen.

§ 19. Barnehagens øvrige personale

Fylkesmannen støtter forslag A om barnehagens øvrige personale.

Generelt mener Fylkesmannen at man bør være varsom med statlig detaljert regulering av kommunens virksomhet. Med dagens kommuneøkonomi og det press kommunen har i forhold til utbygging, mener Fylkesmannen at den sikring som ligger i alternativ A bør videreføres. Forskning og kvalitetssatsingen "Den gode Barnehage" understreker at personalets holdninger, kunnskap og kompetanse er den viktigste forutsetning for god kvalitet i barnehagen.

Fylkesmannen mener derfor at kravet om kvalifikasjon og formell kompetanse må være et vesentligste moment i nasjonal styring av kvalitet i en sektor. I de nærmeste årene med innføring av ny rammeplan og fortsatt behov for utdanning av fagpersonell må det være et mål at pedagogtettheten i barnehagene sikres på linje med Sverige og Danmark. Dette vil også støtte sterkere opp om barnehagens formål som pedagogisk institusjon og styrke forbindelseslinjene til skolen som har krav til høgskoleutdanning for alle sine fagfolk.

Avsluttende kommentarer/merknader

Fylkesmannen i Vestfold foreslår en paragrafbestemmelse om barnehagefaglig kompetanse i kommunenes administrasjon.

Fylkesmannen mener at det bør vurderes å sette krav til barnehagefaglig kompetanse i kommunens administrasjon på lik linje med opplæringsloven som stiller krav om skolefaglig kompetanse på administrativt nivå i kommunene.

En utbygd og reformert sektor med økt fokus på kommunens rolle som barnehagemyndighet, barnas ubytte av barnehageoppholdet, kvalitet, forskning, pedagogisk innholdsoppgaver og tilsyn krever etter Fylkesmannens mening barnehagefaglig kompetanse på kommunenivå.

Barnehagereformen har allerede ført til klart merarbeid for kommunenes administrasjon og skal fokuset på full barnehagedekning opprettholdes og målet oppnås må innsatsen intensiveres.

Mer åpne bestemmelser om vedtekter og evt. andre bestemmelser i endelig vedtatt ny barnehagelov, vil også kunne føre til økt behov for veiledning. Noe som igjen fører til merarbeid for administrasjonen i den enkelte kommune.

Fylkesmannen er av den grunn også usikker på hensiktsmessigheten ved å ta veiledende normer for inne- og uteareal ut av bestemmelsene. Uansett vil "veiledende normer" likevel kunne gi den enkelte kommune mulighet til å "foreta egnethetsvurderingen i forhold til lokale forhold og behov".

Med hilsen

Fylkesmannen i Vestfold

Mona Røkke
Fylkesmann

Kåre Hoel
Utdanningsdirektør